

Sygn. akt II C 675/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2020 roku

Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie Wydział II Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Dubinowicz – Motyk

Protokolant: Marzena Przybysz - Zaklika

po rozpoznaniu w dniu 6 listopada 2020 roku na rozprawie

sprawy z powództwa A. W.

przeciwko E. C.

o zapłatę kwoty 80 000zł

I uchyła w całości wyrok zaoczny tut. Sądu z dnia 10 lipca 2020 roku;

II zasądza od pozwanej E. C. na rzecz powoda A. W. kwotę 80 000zł (osiemdziesiąt tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 kwietnia 2015 roku do dnia zapłaty;

III oddala powództwo w pozostałym zakresie;

IV zasądza od pozwanej E. C. na rzecz powoda A. W. kwotę 9417zł (dziewięć tysięcy czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt II C 675/19

UZASADNIENIE

W dniu 31 grudnia 2018 roku A. W. wniósł pozew przeciwko E. C., domagając się zasądzenia na swoją rzecz kwoty 80 000zł tytułem zachowku po ojcu – C. W. oraz zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych. Uzasadniając żądanie wskazał, że razem z pozwaną nabył z ustawy spadek po C. W., w skład którego nie wchodzi żadne wartościowe przedmioty, jednakże spadkodawca dokonał na rzecz pozwanej darowizny lokalu przy ul. (...) w W. o wartości co najmniej 360 000zł. (k.3-9)

Dnia 10 lipca 2020 roku tut. Sąd wydał wyrok zaoczny, którym zasądził od pozwanej E. C. na rzecz powoda A. W. kwotę 80 000zł (punkt I), zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 9 417zł tytułem zwrotu kosztów procesu (punkt II) i wyrokowi zaocznemu nadał rygor natychmiastowej wykonalności (punkt III). (k.128)

W ustawowym terminie pozwana wniosła sprzeciw od w/w wyroku zaocznego, domagając się jego uchylenia, oddalenia powództwa w całości i zasądzenia na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania. Pozwana zarzuciła, iż powód nie jest uprawniony do zachowku, ponieważ C. W. nie sporządził testamentu i powód razem z nią odziedziczył spadek na podstawie ustawy, jak również że w skład masy spadkowej nie wchodzi lokal mieszkalny przy ul. (...) w W.. (k.140-148)

Pismem procesowym z dnia 10 września 2020 roku A. W. domagał się oddalenia sprzeciwu od wyroku zaocznego oraz żądał zasądzenia od pozwanej na swoją rzecz kwoty 80 000zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 17 marca 2015 roku do dnia zapłaty i kosztów procesu według norm przepisanych. (k.185-191)

Do chwili zamknięcia rozprawy strony podtrzymywały swoje stanowiska. (e-protokół rozprawy z 6 listopada 2020 roku)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

C. W., będący ojcem powoda i mężem pozwanej, zmarł 18 listopada 2014 roku w W.. (odpis skrócony aktu zgonu k. 156) Spadek po C. W. na podstawie ustawy nabyli w udziałach po 1/2 części powód i pozwana. (dokumenty znajdujące się w dołączonych aktach VII Ns 295/15 Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi – Północ w Warszawie i odpis postanowienia z dnia 9 października 2015 roku k.157)

Od listopada 2011 roku C. W. był właścicielem dwupokojowego mieszkania o pow. 39,60m⁽²⁾, zlokalizowanego przy ul. (...) w W.. (odpis księgi wieczystej (...) Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa w Warszawie k.115-119) Zawarcie ze spółdzielnią mieszkaniową umowy ustanowienia odrębnej własności lokalu i przeniesienia jego własności poprzedzone było nabyciem spółdzielczego prawa do w/w lokalu poprzez zamianę na przysługujące C. W. prawo najmu lokalu komunalnego w O.. (zeznania pozwanej e-protokół rozprawy z 6 listopada 2020 roku)

W dniu 16 sierpnia 2014 roku E. C. i C. W. zawarli związek małżeński. (odpis skrócony aktu małżeństwa k. 149)

W dniu 20 października 2014 roku C. W. i E. C. zawarli umowę darowizny prawa własności w/w lokalu. Wartość przedmiotu darowizny określona została na 300 000zł. C. W. oświadczył dodatkowo, że darowizna jest zwolniona z obowiązku zaliczenia na schedę spadkową. (odpis księgi wieczystej (...) Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa w Warszawie k.115-119, umowa darowizny k. 153-155)

Pismem z dnia 17 marca 2015 roku A. W. wezwał E. C. do niezwłocznej zapłaty kwoty 90 000zł tytułem zachowku po C. W.. Jednocześnie powód wyraził ubolewanie, że nie był poinformowany o ślubie swojego ojca i pozwanej w sierpniu 2014 roku, że został powiadomiony o ciężkim stanie zdrowia ojca dopiero na kilka godzin przed jego śmiercią oraz że pozwana nie skonsultowała z nim miejsca pochowania jego ojca. (pismo z 17.03.2015r. k.167) E. C. nie uiściła na rzecz powoda żądanej kwoty. (niesporne)

Pismem z dnia 12 października 2015 roku pełnomocnik A. W. wezwała E. C. do wyjawienia przedmiotów wchodzących w skład spadku po C. W.. (pismo z 12.10.2015r. k. 12) W odpowiedzi, pozwana przekazała spis 170 ruchomości, głównie książek, lekarstw, ubrań, rzeczy domowego użytku, nie posiadających wartości rynkowej, a także wskazała, że umową z dnia 20 października 2014 roku nabyła od C. W. w drodze darowizny prawo własności lokalu mieszkalnego przy ul. (...) oraz że w latach 2009-2012 udzieliła C. W. pożyczek pieniężnych na zamianę lokalu i wykup lokalu przy ul. (...). (spis majątku k. 13-20) Pełnomocnik powoda pismem z dnia 16 listopada 2015 roku zwracała się do pozwanej o przekazanie kopii umowy darowizny i kopii umów pożyczek celem ustalenia składu majątku spadkowego (pismo z 16.11.2015r. k. 21), jednak wezwanie to pozostało bez odpowiedzi. (niesporne)

W styczniu 2016 roku A. W. wystąpił z wnioskiem o wyjawienie przez E. C. przedmiotów wchodzących w skład spadku po C. W.. E. C. w odpowiedzi na wniosek informowała, że potwierdza wykaz przedmiotów spadkowych przekazany w listopadzie 2015 roku pełnomocnikowi A. W., a także iż do końca czerwca 2016 roku spłaciła zobowiązania zmarłego męża w kwocie 46 200zł i 2000 euro. Finalnie – wniosek o wyjawienie przedmiotów spadkowych został oddalony. (dokumenty znajdujące się w dołączonych aktach I Ns 799/16 Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi – Północ w W.)

W styczniu 2018 roku A. W. wystąpił z wnioskiem o zawezwanie E. C. do próby ugodowej w sprawie zapłaty kwoty 90 000zł tytułem należnego mu po ojcu zachowku. Podczas posiedzenia w dniu 25 kwietnia 2018 roku pełnomocnik

E. C. oświadczył, że nie widzi szans na zawarcie ugody. (dokumenty znajdujące się w dołączonych aktach I Co 71/18 Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi – Północ w Warszawie)

Ojciec powoda - C. W. i matka powoda rozwiedli się, gdy powód miał około 10 lat, a po około 2 latach od rozwodu – ojciec powoda wyprowadził się do innego lokalu w O.. A. W. z dzieciństwa zapamiętał ojca jako osobę nadużywającą alkoholu. Po rozpadzie związku rodziców A. W. nie był wychowywany przez ojca. Gdy był starszy spotykał się z ojcem, odwiedzając go, przy okazji otrzymywania od niego alimentów, które pobierał do ukończenia nauki w 26 roku życia. Relacje powoda z ojcem nigdy nie były zażyłe, ojciec powoda był osobą skrytą, nie opowiadał synowi o sobie i swoim życiu. Ojciec powoda nie informował syna o tym, iż od około 2005 roku „pomieszkuje” z pozwaną w W. i około 2009 roku kontakty powoda z ojcem ustały. A. W. nie zabiegał o kontakty z ojcem, był urażony jego postępowaniem, traktował go jako osobę uzależnioną od alkoholu i tym tłumaczył sobie jego postępowanie, miał do niego żal o wydarzenia z przeszłości. Ojciec powoda ani pozwana nie informowali powoda o planie i realizacji planu zamiany mieszkania komunalnego w O. na mieszkanie w W., o wyprowadzce C. W. na stałe do W., o ślubie C. W. i pozwanej ani o pogarszającym się stanie zdrowia C. W., w tym jego długotrwałym leczeniu i pobycie w szpitalu w maju 2014 roku. Gdy C. W. po raz kolejny był hospitalizowany w listopadzie 2014 roku i lekarze przekazali pozwanej, że jest on umierający, dopiero wówczas pozwana zawiadomiła telefonicznie A. W. o stanie zdrowia jego ojca. Następnego dnia C. W. zmarł. (zeznania powoda i częściowo zeznania pozwanej e-protokół rozprawy z 6 listopada 2020 roku)

Sąd zwążył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Jego podstawą prawną był przepis art. 991§2 kc w zw. z art. 1000§1 kc, jako że powód, będący spadkobiercą C. W., domagał się zasądzenia od pozwanej - jako współspadkobiercy i zarazem jako osoby obdarowanej przez C. W. - kwoty 80 000zł tytułem zachowku. Stosownie do art. 991§2 kc jeżeli uprawniony nie otrzymał należnego mu zachowku bądź w postaci uczynionej przez spadkodawcę darowizny, bądź w postaci powołania do spadku, bądź w postaci zapisu, przysługuje mu przeciwko spadkobiercy roszczenie o zapłatę sumy pieniężnej potrzebnej do pokrycia zachowku albo do jego uzupełnienia. Art. 1000§1 kc stanowi zaś, iż jeżeli uprawniony nie może otrzymać należnego mu zachowku od spadkobiercy lub osoby, na której rzecz został uczyniony zapis windykacyjny, może on żądać od osoby która otrzymała od spadkodawcy darowiznę doliczoną do spadku, sumy pieniężnej potrzebnej do uzupełnienia zachowku. Przywołać w tym miejscu należy pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 30 stycznia 2008 roku w sprawie III CSK 255/07, iż w sytuacji, gdy spadkodawca dokonał darowizny wyczerpującej cały spadek, uprawniony do zachowku może dochodzić od obdarowanego roszczenia o zachówek w granicach określonych w art. 1000 kc.

Pozwana kwestionowała legitymację czynną powoda, prezentując pogląd, iż A. W. jako spadkobierca ustawy C. W. nie jest osobą uprawnioną do zachowku. Zdaniem Sądu stanowisko pozwanej nie jest uzasadnione. Art. 991§2 kc normuje bowiem wprost sytuację, gdy dana osoba, mimo powołania jej do spadku, nie otrzymała należnego jej zachowku i jest uprawniona do żądania uzupełnienia zachowku od współspadkobiercy. Oznacza to, że spadkobierca może być uprawniony do zachowku. Z treści art. 991§1 kc, a konkretnie ze sformułowania „którzy byliby powołani do spadku z ustawy” nie można wywodzić wniosku, że do zachowku uprawniony zostaje tylko ten, kto byłby spadkobiercą ustawowym gdyby nie doszło do dziedziczenia testamentowego. Wspomniane sformułowanie jest istotne jedynie przy ustalaniu kiedy rodzice spadkodawcy są uprawnieni do zachowku - zawęża bowiem krąg osób uprawnionych do zachowku, jeśli uwzględnić że w §1 art. 991 kc wymieniono osoby powołane do dziedziczenia w pierwszej i drugiej kolejności (art. 931§1 kc i art. 932§1 i §3 kc). Znaczące są także regulacje zamieszczone w art. 999¹ kc i art. 1000 kc, interpretowane w powiązaniu z art. 991§2 kc, przewidujące, iż jeśli osoba powołana do spadku nie może otrzymać należnego jej zachowku od współspadkobiercy – z uwagi na ograniczenie jego odpowiedzialności na podstawie art. 998§1 kc – może żądać sumy pieniężnej potrzebnej do uzupełnienia zachowku od osoby na rzecz której został uczyniony zapis windykacyjny doliczony do spadku (art. 999¹§1 kc) lub od osoby, która otrzymała od spadkodawcy darowiznę doliczoną do spadku (art. 1000§1 kc). Sąd dodatkowo zauważa, że w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego wydanego w sprawie II CK 444/02 wyrażono wprost pogląd, iż jeśli osoba uprawniona nie otrzymała zachowku w postaci przewidzianej w art. 991§2 kc, to przysługuje jej roszczenie o zachówek, choćby

została powołana do spadku z ustawy i choćby współspadkobierca – adresat jej roszczenia sam też był uprawniony do zachowku. Tak więc twierdzenia pozwanej, iż nie ponosi ona odpowiedzialności za zapłatę zachowku powodowi, będącemu razem z nią spadkobiercą ustawowym C. W., nie znajdują uzasadnienia prawnego.

Zgodnie z art. 991§1 kc, definiującym pojęcie zachowku, zstępnym należy się połowa wartości udziału spadkowego, a jeśli uprawniony jest trwale niezdolny do pracy albo jeżeli jest małoletni – dwie trzecie wartości udziału spadkowego, jaki by mu przypadła przy dziedziczeniu ustawowym. W rozpatrywanej sprawie niesporne było, iż powód jest synem C. W. oraz że C. W. pozostawił dwoje spadkobierców – powoda i pozwaną. Skoro powód w chwili śmierci swojego ojca był osobą pełnoletnią i zdolną do pracy, należny mu zachówek równy jest połowie wartości udziału spadkowego, czyli wynosi $\frac{1}{4}$ wartości udziału spadkowego.

Obliczenie wartości spadku dla potrzeb ustalenia zachowku odbywa się według zasad unormowanych w art. 922 kc i art. 993 - 995 kc, a jego efektem jest ustalenie czystej wartości spadku (substratu zachowku). Czysta wartość spadku stanowi różnicę między stanem czynnym spadku, czyli wartością wszystkich praw należących do spadku, według ich stanu z chwili otwarcia spadku i cen z chwili orzekania o zachowku, a stanem biernym spadku, czyli sumą długów spadkowych. Istotne są regulacje zamieszczone w art. 993 – 995 kc, precyzujące sposób ustalania stanu czynnego i stanu biernego spadku – zgodnie z nimi do aktywów spadku zalicza się darowizny i zapisy windykacyjne dokonane przez spadkodawcę, natomiast do pasywów spadku nie zalicza się zapisów zwykłych i poleceń. Oznacza to, że substrat zachowku równa się czystej wartości spadku oraz wartości darowizn. Przy braku majątku spadkowego podstawę obliczenia zachowku stanowi suma darowizn (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 1964 roku w sprawie I CR 691/62). W rozpoznawanej sprawie skład spadku był niesporny między stronami, mianowicie to, iż spadek po C. W. był tzw. spadkiem pustym, gdyż spadkodawca nie pozostawił po sobie rzeczy przedstawiających wartość majątkową, jednakże darował na rzecz pozwanej prawo odrębnej własności lokalu mieszkalnego.

Darowizna ta niewątpliwie podlega doliczeniu do spadku. Stosownie do dyspozycji art. 994§1 kc nie dolicza się do spadku drobnych darowizn, zwyczajowo w danych stosunkach przyjętych, ani dokonanych przed więcej niż dziesięć laty, licząc wstecz od otwarcia spadku darowizn na rzecz osób niebędących spadkobiercami albo uprawnionymi do zachowku. Analizowana darowizna została dokonana na mniej niż miesiąc przed śmiercią C. W. oraz została uczyniona na rzecz małżonki, tj. osoby powołanej do dziedziczenia i uprawnionej do zachowku, a z uwagi na jej przedmiot i wartość nie może być uznana za drobną darowiznę, zwyczajowo przyjętą w stosunkach między współmałżonkami. Chybiony jest argument pozwanej, jakoby oświadczenie darczyńcy o zwolnieniu darowizny z zaliczenia na schedę spadkową powodowało wyłączenie możliwości doliczenia darowizny do spadku przy obliczaniu substratu zachowku. Art. 1039§1 kc znajduje zastosowanie jedynie przy działaniu spadku, jako że jest umiejscowiony w tytule VIII księgi IV kodeksu cywilnego, poświęconym wspólności majątku spadkowego i działowi spadku i wprost stanowi „jeżeli w razie dziedziczenia ustawowego dział spadku następuje [...] między zstępnymi i małżonkiem, spadkobiercy ci są wzajemnie zobowiązani do zaliczenia na schedę spadkową otrzymanych od spadkodawcy darowizn [...]”. W rozpoznawanej sprawie nie dochodzi zaś, co oczywiste, do działu spadku. Zastosowanie natomiast znajduje art. 993 kc, zgodnie z którym przy obliczaniu zachowku do spadku należy doliczyć darowizny dokonane przez spadkodawcę, a jedyne wyłączenia od tej zasady normuje art. 994 kc.

Ponieważ doliczona do spadku darowizna jest jedynym wartościowym składnikiem substratu zachowku, granice odpowiedzialności pozwanej za zapłatę należnego powodowi zachowku normuje art. 1000§1 zd. 2 i §2 kc. W toku postępowania pozwana nie zanegowała twierdzeń powoda o aktualnej wartości lokalu mieszkalnego będącego przedmiotem darowizny (tj. 320 000zł) i Sąd uznał tę okoliczność za niesporną. Dodatkowo należy zauważyć, że twierdzenia powoda o wartości lokalu zostały uprawdopodobnione poprzez przedstawienie ofert sprzedaży podobnych lokali (k.120-121), jak i poprzez określenie przez samą pozwaną i darczyńcę wartości owego lokalu w 2014 roku na 300 000zł (a wzrost cen nieruchomości w W. od tego momentu jest okolicznością notoryjną) oraz poprzez oferowanie przez pozwaną lokalu do sprzedaży właśnie za kwotę 320 000zł. W tych realiach, Sąd nie dopatrył się konieczności dopuszczania z urzędu dowodu z opinii biegłego z zakresu szacowania nieruchomości, gdy pozwana reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika nie zaprzeczyła twierdzeniom powoda o aktualnej wartości przedmiotu darowizny. Jako że pozwana jest także osobą uprawnioną do zachowku po C. W., jej odpowiedzialność za

zachówek należny powodowi ogranicza się do kwoty 240 000zł (art. 1000§2 kc) – powód domaga się jednak zapłaty kwoty zdecydowanie niższej.

Ani w sprzeciwie od wyroku zaocznego, ani na późniejszym etapie postępowania pozwana, reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika, nie sformułowała wprost twierdzenia by w skład spadku po C. W. wchodziły długi spadkowe. Jedyne z twierdzeń pozwanej przytaczanych w tzw. stanie faktycznym sprzeciwu od wyroku zaocznego i pism pozwanej składanych w innych postępowaniach sądowych zdaje się wynikać, że spadek miałby być obciążony długami. Jednakże okoliczność ta nie została udowodniona. Sąd zwraca bowiem uwagę, że w wykazie przedmiotów wchodzących w skład spadku i w sprzeciwie od wyroku zaocznego pozwana powoływała się na fakt udzielania przez siebie C. W. pożyczek w latach 2009-2012, przedkładając na tę okoliczność trzy pokwitowania (k.150-152). Symptomatyczne jest jednak, że o istnieniu tak znaczącego zobowiązania C. W. na dzień 18 listopada 2014 roku pozwana nie wspominała ani w toku przesłuchania w niniejszej sprawie ani składając odpowiedź na wniosek o wyjawienie przedmiotów spadkowych w sprawie I Ns 799/16 Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi – Północ w Warszawie. Co więcej, mimo zakwestionowania tej okoliczności przez powoda, pozwana nie przedłożyła ani umów mających dokumentować w/w transakcje (między wówczas osobami dla siebie obcymi!), ani potwierdzeń odprowadzenia podatków od nich (który to obowiązek pozwanej, jako księgowej, był doskonale znany) czy nie wykazała skąd posiadała środki przewyższające 200 000zł, faktu ich wypłaty z własnego rachunku bankowego itp. Powyższe okoliczności sprawiły, że Sąd nie uznał za udowodnione twierdzeń o istnieniu w/w zobowiązania na dzień śmierci C. W.. W dalszej kolejności – Sąd uznał za niewiarygodne zeznania pozwanej w części, w jakiej pozwana powoływała się na istnienie długów spadkowych w postaci zobowiązań zaciągniętych przez C. W. u osób trzecich na sfinansowanie kosztów leczenia. Zważywszy na oczywiste zainteresowanie pozwanej wynikiem postępowania, zeznania pozwanej nie mogły być wyłącznym dowodem na tę okoliczność, a do akt sprawy nie zostały złożone ani umowy pożyczki, ani potwierdzenia przekazania pieniędzy na rzecz C. W., ani notatki obrazujące stan rozrachunków z pożyczkodawcami, ani też nie wnioskowano o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków na w/w okoliczności. Sąd zauważa także, że nawet zeznania pozwanej nie precyzowały sumy zobowiązań, ilości pożyczkodawców, daty zaciągnięcia pożyczek itd., uniemożliwiając dokonanie jakichkolwiek ustaleń.

W konsekwencji, Sąd ustalił czystą wartość spadku po C. W. na kwotę 320 000zł. Oznacza to, iż należny powodowi zachówek stanowi równowartość 1/4 udziału w spadku i wyraża się on kwotą 80 000zł i o zapłatę tej kwoty powodowi przysługiwało roszczenie względem pozwanej tytułem pokrycia zachowku.

Mimo, iż pozwana wprost nie formułowała zarzutu sprzeczności żądania powoda z art. 5 kc i nie domagała się miarkowania zachowku lub oddalenia powództwa na tej podstawie, Sąd analizował przytaczane przez pozwaną twierdzenia o braku relacji rodzinnych między powodem a jego ojcem pod kątem tego przepisu. Stosownie do art. 5 kc czynienie użytku ze swego prawa w sposób sprzeczny z zasadami współzycia społecznego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. W orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, iż zastosowanie art. 5 kc w sprawie o zachówek jest dopuszczalne i może prowadzić do oddalenia żądania lub pomniejszenia zasądanego zachowku, jednak może to nastąpić jedynie w wyjątkowych sytuacjach. Przy interpretowaniu jakie zachowania dochodzącego zachowku spadkobiercy mogą uzasadniać uznanie jego żądania za sprzeczne z zasadami współzycia społecznego pomocnicze znaczenie mają normy dotyczące wydziedziczenia. Skoro bowiem spadkodawca może pozbawić najbliższych członków swojej rodziny zachowku tylko w ściśle określonych w pkt 1-3 art. 1008 kc sytuacjach, nie można przyjąć by innego rodzaju zachowania uprawnionych uzasadniały pozbawienie ich zachowku, gdy spadkodawca nie dokonał wydziedziczenia. W ocenie Sądu pozwana nie udowodniła by powód dopuścił się zachowań stypizowanych w art. 1008 kc. Pozwana zdawała się powoływać na art. 1008 pkt 3 kc, twierdząc, że powód nie utrzymywał jakichkolwiek kontaktów ze swoim ojcem. Sąd zauważa, że powód przeczył tej okoliczności i przedstawiał, że relacje te zostały zarzucone około 2009 roku z przyczyn leżących po stronie C. W.. Jedynym dowodem zaferowanym przez pozwaną był dowód z przesłuchania stron, który pozwala na ustalenie, że relacje powoda z ojcem były trudne, powód nie był wychowywany przez ojca od czasu rozstania się jego rodziców, miał żal do ojca i uważał go za osobę uzależnioną od alkoholu oraz że ojciec powoda nie dążył do utrzymywania i zacieśniania kontaktów z synem. Powód i pozwana częściowo rozbieżnie przedstawiali charakterystykę relacji powoda z ojcem, będąc jednak zgodni

co do tego, że powód nie został nigdy poinformowany o złym stanie zdrowia swojego ojca, o jego zamieszkiwaniu w W., o jego ślubie z pozwaną czy o kolejnych pobytach w szpitalu. Sąd stoi na stanowisku, iż niekwestionowany brak relacji rodzinnych powoda ze spadkodawcą w okresie od 2009 roku nie może być uznawany za wynik działań (zaniechań) powoda, lecz stanem tym należy obciążyć spadkodawcę. To spadkodawca, jako ojciec, winien zadbać o nawiązanie relacji z synem i dbać o utrzymywanie owej relacji w całym okresie dzieciństwa i młodości syna – a C. W. tego nie czynił, ograniczając się do realizowania obowiązku alimentacyjnego. Pozwana nie zaoferowała jakiegokolwiek dowodu wykazującego, że ojciec powoda starał się po 2009 roku utrzymywać kontakt z synem (przykładowo – zeznań świadków), a tylko uporczywe odtrącanie takich prób i odmowa utrzymywania kontaktów przez powoda oraz odmowa udzielenia pomocy ojcu, o potrzebie udzielenia której powód byłby poinformowany, mogłyby być uznawane za działanie zbliżone do stypizowanego w art. 1008 pkt 3 kc.

Mając powyższe na względzie oraz dokonaną po wniesieniu sprzeciwu od wyroku zaocznego modyfikację żądania pozwu polegającą na zgłoszeniu żądania zasądzenia odsetek za opóźnienie, Sąd – dla zapewnienia czytelności rozstrzygnięcia – uchylił w całości wyrok zaoczny, a następnie zasądził na rzecz A. W. kwotę 80 000zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 kwietnia 2015 roku do dnia zapłaty, oddalając powództwo w pozostałym zakresie dotyczącym odsetek jako nieuzasadnione. Podstawą rozstrzygnięcia o odsetkach jest art. 481§1 i §2 kc, przy czym Sąd miał na względzie, że kwestia ustalenia wartości substratu zachowku okazała się w znacznej części niesporna, pozwana przed wszczęciem postępowania sądowego była wzywana pismem z 17 marca 2015 roku do zapłaty zachowku i towarzyszyło temu wskazanie sposobu obliczenia wysokości żądanej przez powoda kwoty, zaś pozew stanowił jedynie powielenie wcześniejszego wezwania do zapłaty. Powód nie udowodnił kiedy w/w wezwanie przedprocesowe do zapłaty zachowku zostało pozwanej doręczone, stąd Sąd przyjął, że nastąpiło to po około 7 dniach od jego sporządzenia oraz że terminem niezwłocznym – w rozumieniu art. 455 kc – był termin 7 dni liczony od jego otrzymania przez pozwaną. Stąd - brak było podstaw do zasądzenia odsetek za opóźnienie za okres od daty sporządzenia wezwania do zapłaty do dnia 1 kwietnia 2015 roku.

Podstawą rozstrzygnięcia o kosztach procesu jest art. 98§1 i 3 kpc zw. z art. 99 kpc, a w skład poniesionych przez powoda kosztów wchodziły: kwota 4000zł uiszczona tytułem opłaty sądowej od pozwu, kwota 5400zł stanowiąca wynagrodzenie pełnomocnika i kwota 17zł uiszczona tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa procesowego.

ZARZĄDZENIE

(...)